

BREDASCHÉ

STAAT-, LETTERKUNDIG-

NIEUWS.

Woensdag

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

30 October

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDÁ, in aanmerking nemende, dat de redenen om welke tegen het met water schurten en schrobben van Stads Straten, Pleinen en Sloepen, bij Publicatie van den 12. September 1839 is verbod gedaan, hebben opgehouden.

Brengen bij deze ten kennis der Ingezetenen, dat hetzelfde verbod, te rekenen van heden af, is opgeheven, enmitsdien gezeelde Publicatie is geseld buiten verder effect.

En zal hiernaan op de gewone wijze worden Publiciteit gegeven.

Breda, den 28. October 1839.

DE ROY, vt.

Ter ordonnancie van denzelven,

De Secretaris der Stad;

H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIS, den 27sten October.

Bij eene ordonnantie heden in den *Moniteur* voorkomende, wordt de driejaarlijkse vernieuwing van een derde gedeelte der algemeene departementaraden en van de helft der arrondissementsraden, op den 20sten november en den 10den december aanstaande bepaald.

— De koninklijke familie wordt tegen het laatst der week op de Tuilerien terug verwacht om er den winter door te brengen.

— Gedurende de vijf en twintig eerste dagen dezer maand is er van niet minder dan 84 faillieten in de hoofdstad, meest onder den kleinen handel, openbare aangifte gedaan.

— Volgens eene opgave aan het gouvernement, hebben de posten in 1829 opgebracht 27,125,953 fr.; in 1830, 30,131,805; in 1836, 35,665,732 fr., zoo dat in zeven jaren de opbrengst met 8,539,779 fr. vermeerderd is. Gedurende het jaar 1836 werden er 79 millioenen brieven door den post bezorgd.

— De inschrijving ten behoeve van de aanhangers van don Carlos bedraagt thans, volgens de opgave van het legitimistisch blad *la Mode*, reeds 60,000 fr. De tegenstanders van het laten vertrekken uit Bourges van don Carlos, zijn in deze deelneming der legitimisten een nieuw bewijs, hoe gevaarlijk het wezen zou den pretendent zijne vrijheid weder te geven.

— Het dagblad *l'Armoricain* liet door de bladen vermeld gerucht aanhalende, dat aan den vice-admiraal Baudin het bevel over de scheepsmagt in den Levant zou gegeven worden, verzekert dat den gezegden scheepsvogd desaan gaande volstrekt geen openingen waren gedaan; dat, al ware hem ook die het ten deel gevallen, hij alvorens die opdracht aan te nemen, verlangde, dat de grootste openbaarheid aan zijne jongste zending naar Mexiko gegeven werd, omdat het zou blijken, hoezeer hij zich voor de eer en het belang van Frankrijk beijverd had, en dat de bladen door hunne leugenachtige artikelen het publiek hadden misleid.

— Volgens de nadere berigten door de bladen van Marseille uit het Oosten, en wel uit Konstantinopel tot den 7den gegeven, rekende de admiraal Lalande, zoo de tegenwoordige staat van zaken bleef voortduren, te Metelen te overwinteren, en het britsch eskader te Lemnos of eenig ander nabijgelegen punt. — De admiraal Roussin zou den 15den aan boord der stoomboot *Etha* naar Frankrijk terugkeeren en over eenige dagen zijn plegtig afscheidsgenoos bij den Sultan hebben. — Hafiz-pacha was niet weder aan het hoofd van het leger geplaatst, maar tot gouverneur van Erzerum benoemd. In den laatsten tijd had de Porte bijzonder hare aandacht op het leger gevestigd dat zich, nog 25,000 man sterk, te Malatia bevindt, op dit punt werd al de beschikbare magt gerigt, om deze vervolgens te Bihdjik en Diarhakar in eene goede verdedigende bonding te doen stelling nemen.

Volgens deze berigten werd de invloed van Reschid-pacha in den Divan steeds grooter, was hij de engelsche staatkunde toege-

daan, en was het op lord Ponsonby's aanraden dat er thans weder meer werk van gemaakt werd, om het leger op nieuw te organiseren.

De *Semaphore* van Marseille bevestigt hetgeen reeds van elders bij geruchte is gegaan, dat de Egyptische onderkoning onlangs bij zijn togt op den Nijl in gevaar geweest is van te verdrinken, door het omslaan van het vaartuig. Door den ijver van het bootsvolk werden echter alle die zich aan boord bevonden, gelukkig gered.

— Het dagblad van Havre behelst berigten uit Monte-Video tot den 20sten Augustus, die een treurig tafereel ophangen van de despotieke wallekeur van Rosas. Er was ook weder eene nieuwe zamenzwering ontdekt, waardoor vele personen gevangen genomen waren en sommigen zoo men dacht terstond van 't leven beroofd. — De generaal Laballe bevond zich sedert eenige dagen op het eiland Martin Garcia, met de troepen waarover hij beschikt, en men verwachtte dat hij spoedig op Buenos Aijres zou trekken.

— Van de spaansche grenzen wordt van den 22sten oktober gemeld, dat de bewoners van de vallei Arati naar het fransch grondgebied gevlugt waren op de nadering van eene bende karlisten, die tot het leger van Cabrera behoorde, en derwaarts getrokken waren, na door eene afdeeling van het leger van Espartero te zijn geslagen en verstrooid.

Volgens bijzondere alhier ontvangen tijdingen van de spaansche grenzen, zou de hertog der overwinning den 19den van Miniera zijn opgebroken en zijn hoofdkwartier naar Esterguel hebben verlegd, welke plaats niet verre van Montilvan is gelegen, dat nu weldra door het constitutionele leger zou worden aangevallen.

Voorts wil men hier weten dat bij een telegraphisch berigt de tijding ontvangen is, dat ook de senaat te Madrid het ontwerp van de *fueros* aangenomen heeft.

— Heden uithoorde van den zondag geene fondsnotering.

BELGIE.

BRUSSEL, den 28sten October.

De heeren Ragay-David en Ch. Morel, commissarissen van wege den koning der Nederlanden, belast met hetgeen de ophaffing betreft van het sequester der goederen van het Huis van Oranje-Nassau, en met hetgeen de bijzondere belangen dier familie in België aangaat, zijn eergisteren door den Nederlandschen minister, den heer Falck, aan den minister van buitenlandsche zaken voorgesteld, aan wien de commissarissen hunne volmagten hebben overhandigd. De gezegde heeren zijn door den minister welwillend ontvangen; hij heeft hun beloofd, voor zooveel van hem aflag, alles te zullen aanwenden om deze onderhandelingen te bevorderen.

— De heer Falck heeft deze beide jongste dagen de gelukwenschen van verscheiden leden van het korps diplomatiek alhier ontvangen.

— De graaf Dietrichstein, gevolmagtigd minister van wege Oostenrijk bij ons hof, is eergisteren te Brussel aangekomen.

— De staatsraad Coppens van Hasselt, president der gemengde commissie voor de vaart en het loodswezen, eergisteren van Antwerpen herwaarts gekomen, is alhier in conferentie geweest met den minister van buitenlandsche zaken en den Nederlandschen gezant, den heer Falck.

— De heer Van den Bogaerde, gouverneur van Noord-Brabant, bevindt zich thans te Gent, zijne geboorteplaats.

NEDERLANDEN.

BREDÁ, den 29sten October.

Z. K. H. Prins Alexander is gisteren morgen omstreeks 11 ure van Hoogstades reis naar Polen en Rusland enz. in de residentie teruggekeerd, en heeft na zijne aankomst dadelijk bij Z. M. en verschillende leden van het Koninklijk Gezin bezoeken afgelegd.

— Gisteren heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal eene zitting met gesloten deuren gehouden, waarin langdurig beraadslaagd is over het ontwerp van adres, in antwoord der troonrede, hetwelk haar, door de daartoe benoemde commissie, is aangeboden. Zij

heeft het adres aangenomen en aan de Eerste Kamer verzonden, die heden deswege vergaderen zal, terwijl het waarschijnlijk is dat het adres aanstaanden Woensdag aan Z. M. zal kunnen worden aangeboden.

— Gisteren heeft de Raad van ministers eene zeer langdurige vergadering gehouden.

— Bij het wapen der infanterie in Oost-Indië zijn in rang en ancienniteit overgeplaatst, de tweede luitenants van de 10de afd., J. F. T. Kruijthoff, G. F. Nauta en E. Nissink.

Bij een dezer dagen genomen koninklijk besluit zijn onderscheidene heeren officieren bij de dienstdoende schutterij als zoodanig eervol ontslagen; onder anderen, in dit gewest, te Oosterhout, als officier van gezondheid, 3de klasse, F. L. de Cottignies, en in deszelfs plaats benoemd J. F. van der Velde.

— Z. M. heeft bepaald, dat de luitenant-generaal Vermasen, die het bevel voert in het tweede groot militair kommando, met 1 Mei aanstaande zijn hoofdkwartier te Deventer zal vestigen.

— Z. M. heeft vastgesteld, dat het stoomschip *Etna*, thans liggende te Feyenoord, met 1 November aanstaande zal worden in dienst gesteld, en dat het bevel daarover met eene equipage van 100 koppen, zal worden opgedragen aan den kapitein-luitenant-ter-zee, G. R. van Franck, thans kommanderende het stoomschip *Cerberus*.

— Dit Maastricht wordt gemeld, dat de Zuid-Willemsvaart, sedert den 21sten dezer, door het wegnemen van den dam aan de sluis te Hocht, weder bevaarbaar is, en dus de regstreeksche gemeenschap voor schepen tusschen 's Bosch en Maastricht, die sedert 1830 geheel gestremd was, op nieuw is opengesteld. Gewas zou zulks voor den Maastrichtschen handel een groot voordeel opleveren, zoo niet van de belgische zijde het vervoer van accijnsgoederen langs dezen weg geheel verhoden was, en van de andere goederen, op het gedeelte van de vaart, dat aan de Belgen is gebleven, geen hooge regten gevorderd werden; welke belemmering het ook van deze zijde noodzakelijk gemaakt heeft, gelijksoortige maatregelen te nemen, en dus aan transitoregten de goederen te onderwerpen, uit België komende, die uit de Maas, door de stad Maastricht en den strategischen kring naar het belgisch gedeelte der Zuid-Willemsvaart vervoerd worden. In het belang der ingezetenen van beide landen zou het wenschelijk zijn, dat deze moeilijkheden uit den weg geruimd werden.

— Het eerste boek van het strafwetboek handelt van misdrijven in het algemeen, en heeft zes titels, als: 1°. van misdrijven en derzelyer onderscheidingen; 2°. van straffen in het algemeen; 3°. van poging tot misdrijf; 4°. van de verschillende wijze waarop misdrijf gepleegd en aan hetzelfde deel genomen wordt; 5°. van toerekening van misdrijf en 6°. van de straffen wegens herhaling van misdaden en wanbedrijven.

Men heeft zich in dit eerste boek bepaald tot het vaststellen van eenige algemeene beginselen van strafwetgeving, welke bij de verdere bearbeiding en bij de invoering van dit wetboek door den regter in het oog zullen moeten gehouden worden.

De doodstraf zal nimmer door eenige andere lijfstraf voorafgegaan of vergezeld zijn.

De tentoonstelling zal niet korter dan een vierde uurs en niet langer dan een vol uur duren.

De straf van dwangarbeid en het bannissement wordt voor ten minste 5 en ten langste 40 jaren opgelegd, de tuchthusstraf voor ten minste 3 en ten langste 5 jaren.

De correctionele gevangenisstraf wordt opgelegd voor niet minder dan acht dagen en niet langer dan tien jaren; de gevangenisstraf als pokiestraf voor ten minste een dag en ten meeste zeven dagen.

De geldboete als pokiestraf opgelegd, zal de som van f 75 niet te boven gaan.

Poging tot misdaad is elk begin van uitvoering van een misdrijf, hetwelk door uiterlijke daden is geopenbaard, en niet dan door toevallige omstandigheden is verhinderd, of deszelfs uitwerking heeft gemist; de poging zal echter met eene lichtere straf dan het volbrachte misdrijf gesteld is, worden gestraft, ten zij bij de wet anders is bepaald zijn.

Misdrijf, gepleegd in opzettelijke of vrijwillige dronkenschap, is geheel toerekenbaar; in toevallige dronkenschap, naar mate van de omstandigheden en den graad van dronkenschap; in onwillige dronkenschap is het niet toerekenbaar.

Misdrijf, begaan door kinderen beneden de 10 jaren, is te hunnen aanzien niet toerekenbaar; bij hunne vrijpraak kan bevolen worden, dat zij voor een bepaalden tijd in een gesticht zullen worden opgesloten. Van 10 tot 16 jaren misdooende, zullen de kinderen, indien zij niet oordeel des onderscheids gehandeld hebben, tot correctionele gevangenisstraf kunnen worden veroordeeld.

Misdadigers boven de 16, doch beneden de 18 jaren, zullen nimmer tot schavotsstraf kunnen worden veroordeeld.

Over het geheel is in deze en andere bepalingen, en vooral ook bij herhaling van misdaad, aan den Regter groote ruimte verleend.

De bepalingen van het wetboek van strafrecht zijn niet toepasselijk op militaire misdrijven.

Het doen wegvallen van de geeseling meent de Regering dat de arbeid aan het ned. strafwetboek zal bespoedigen, en het invoeren van den dwangarbeid, in plaats van die straf en het brandmerk, gelooft zij dat heilzamen indruk en afschrik zal verwekken, uit hoofde van de langdurigheid dier straf (tot 40 jaren); zij houdt het er voor, dat die op den misdadiger meer zal werken dan een kort voorbijgaande openbare pijnlijke lichamelijke aandoening. De dwangarbeid is te beschouwen als de straf naast bij de doodstraf, en zal dus in ons land eigenaardig altijd op weinige personen behoeven toegepast te worden.

— In een schrijven van den Neder-Rhijn, in de *Augsburgsche Zeitung* voorkomende, waarin over de jongste onlusten te Gent en de reis van koning Leopold gesproken wordt, die sommigen als voor zijne gezondheid noodzakelijk oordeelden, daar hij aan eene hart- of leverziekte zou lijden, anderen vermoeden met oogmerk te zijn geschied om zich met vorst Metternich te onderhouden, wordt verder gezegd: "Hoe dit ook zij, de toestand waarin België zich bevindt is met der daad kritiek. Gent is door geweld van wapenen tot rust gebracht, maar de ontevredenheid is uit materiele behoeften ontstaan. De arbeidende klasse is door het geheele land ontevreden en de fabrieken staken den arbeid. De duurte maakt deze stemming nog bedenkelijker, en in vele steden zijn zeer dreigende stemmen opgegaan. Maar ook bij de lage prijzen van het brood zal de arbeider niet meer van zijne verdienste kunnen leven, dewijl de fabrikant zich genoodzaakt ziet het loon te verminderen; zelfs een deel van zijn werkvolk al te danken. Geen land heeft zich meer op industriële ondernemingen toegelegd dan België, hetwelk Holland met groote kosten en ijver in de toenmaals zooveel voordeelen oplevende rigting leidde. Om van zulk eene baan tot de akkerbouwende terug te keeren, is niet ligt, en voor de tegenwoordige omstandigheden en verhoudingen in 't geheel niet meer berekend. De debouchés, welke Holland aanbood, zijn gesloten en België rondom als in een ijzeren net besloten, waarin het zal verstikken, zoo het niet ergens eene opening kan verschaffen. Aan de zijde van Frankrijk zijn alle pogingen mislukt, slechts Duitschland blijft over, waartegen Frankrijk zich echter ernstig verzetten zal. De toestand der regering is moeilijk en eene spoedige beslechting hoog noodzakelijk."

— Uit een rapport, aan het congres der Vereenigde Staten van Noord-Amerika ingediend, blijkt, dat in December van het jaar 1838 niet minder dan 3000 stoomwerktuigen in genoemde Staten gebruikt werden, namelijk ongeveer 800 voor stoomboten, 350 voor spoorwegen en ruim 1850 voor fabrieken van onderscheiden aard.

178ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

23ste Trekking. N ^o . 23810, f 1000.	
24ste — N ^o . 9986, een prem. van f 2000.	
25ste — N ^o . 24428, een prijs van f 1000.	
26ste — N ^o . 2302, een prijs van f 1000.	

Ter AMSTERDAMSCHER BEURS van gisteren (28 October) waren genoteerd: Ned. 2 1/2 pCt. 51 zeven zest., 1/4, 1/4, zeven zest., dito 5 pCt. 98 1/2, 1/4, 1/4; Katsbill. 24 1/4, 24 5/8; Am. Synd. 4 1/4 pCt. 92 1/4, 1/4; Handelsm. 169 1/2, 167 1/2, 1/4; O. Ind. 5 pCt. 95 1/4, 94 1/2, 95 1/4; Rijn Spoorw. 99 1/4; Haarb. dito 98 1/2; Ardoin's 25 dest. zest.; onde Russen 103 1/4; Reebels 6 pCt. 97 drie achtere, zeven zest., 25 1/2; Columb. 20%.

VOORLOOPIG BERIGT.

De Ondergeteekende Berigt het geëerd Bredasch-Publiek, dat gedurende het aanstaande KERMIS in zijn welingerigte TENT, staande op het Kasteelplein, zullen werkzaam zijn, de Heeren BURROUGHS, CONLI en BLANCHARD, *Engelsche Pantomimisten*, benevens hunne beide gedresseerde *New-Foundlandsche Honden*, HECTOR en CAESAR, die den grootsten roem in de voornaamste Steden van ons Vaderland hebben ingeoogst.

De Voorstellingen zullen door *ACROBATISCHE EXERCITTEN*, uitgevoerd door het Gezelschap van de Ondergeteekende, worden afgewisseld.

Breda, 29 October 1839. F. NEELAND, Directeur.

* De gezamenlijke BROUWERS te Zevenbergen, berigten mitsdeze, dat door de DUURTE der GRANEN, zij hunne GABSTE en BRUINE BIEREN met EENEN GULDEN per TON hebben verhoogd, te beginnen met 1°. November 1839.